

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

http://www.vlada.si/

Predsednik Državnega zbora

EVA: 2015-2550-0166
Številka: 00719-36/2015/13
Datum: 25. 9. 2015

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	25 -09- 2015	
Šifra:	801-01/15-15/1	
Povezava:		
EPA:	784-VII	EU:
Sign. zn.:		
Kratika:		

Vlada Republike Slovenije je na 73. dopisni seji dne 25. 9. 2015 določila besedilo:

– Predloga zakona o dopolnitvi Zakona o varstvu okolja – nujni postopek,

ki vam ga pošiljam v obravnavo in sprejem na podlagi 143. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13).

Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru, da predlog zakona obravnava po nujnem postopku, da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države.

Predmet urejanja predlaganega Zakona o dopolnitvi Zakona o varstvu okolja (ZVO-1) je določitev jasne opredelitve, da določbe, ki se nanašajo na plačilo koncesnine v 164. členu ZVO-1 ne veljajo v primeru podelitev koncesij za rabo vode, ki je predmet urejanja Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15). Predlagana ureditev predstavlja uskladitev z 9. členom Direktive 2000/60/ES (načelo povračila stroškov storitev za rabo vode). Ureditev odplačnosti obremenjevanja voda predstavlja eno izmed osnovnih izhodišč prava okolja, ki je urejeno v 10. členu Zakona o varstvu okolja.

Predlagana dopolnitev zakona je sestavni del ukrepov, ki so vključeni v predlog proračunov za leti 2016 in 2017, zato je zakon potrebno sprejeti hkrati s predlogoma proračunov za leti 2016 in 2017 po nujnem postopku.

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 45. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02 – popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11, 64/12 in 10/14) in 235. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) določila, da bodo kot njeni predstavniki pri delu Državnega zbora in njegovih delovnih teles sodelovali:

- Irena Majcen, ministrica za okolje in prostor,
- mag. Tanja Bogataj, državna sekretarka, Ministrstvo za okolje in prostor,
- Lidija Stebernak, državna sekretarka, Ministrstvo za okolje in prostor,
- Leon Behin, generalni direktor Direktorata za vode in investicije, Ministrstvo za okolje in prostor,
- Mateja Tavčar, sekretarka, Direktorat za vode in investicije, Ministrstvo za okolje in prostor.

Mag. Darko Krašovec
generalni sekretar

Priloga: 1

NUJNI POSTOPEK
EVA 2015-2550-0166

PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVI ZAKONA O VARSTVU OKOLJA

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

1.1 Ocena stanja

Zakon o varstvu okolja iz leta 1993 je bil ob vstopu v Evropsko unijo leta 2004 prenovljen (Uradni list RS, št. 41/04), kasneje pa je bil še sedemkrat spremenjen in dopolnjen (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12, 92/13 in 56/15; v nadaljevanju: ZVO-1).

Predmet urejanja tega zakona

Predmet urejanja tega zakona je določitev jasne opredelitve, da določbe, ki se nanašajo na plačilo koncesnine v 164. členu ZVO-1 ne veljajo v primeru podelitev koncesij za rabo vode, ki je predmet urejanja Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15).

1.2 Predpisi, ki urejajo to področje

- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 70/08, 57/12 in 92/13),
- Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15).
- posamične koncesijske uredbe o podelitvi pravice za rabo vode.

1.3 Predpisi Evropske unije, ki vplivajo na področje urejanja

- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 327 z dne 22. 12. 2000, str. 1), zadnjič spremenjena z Direktivo Sveta 2013/64/EU z dne 17. decembra 2013 o spremembi direktiv Sveta 91/271/EGS in 1999/74/EC ter direktiv 2000/60/ES, 2006/7/ES, 2006/25/ES in 2011/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta zaradi spremembe položaja Mayotta v razmerju do Evropske unije (UL L št. 353 z dne 28. 12. 2013, str. 8), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2000/60/ES),

1.4 Mednarodni sporazumi, ki vplivajo na področje urejanja

- Pogodba med Kraljevino Belgijo, Kraljevino Dansko, Zvezno republiko Nemčijo, Helensko republiko, Kraljevino Španijo, Francosko republiko, Irsko, Italijansko republiko, Velikim vojvodstvom Luksemburg, Kraljevino Nizozemsko, Republiko Avstrijo, Portugalsko republiko, Republiko Finsko, Kraljevino Švedsko, Združenim kraljestvom Velike Britanije in Severne Irske (državami članicami Evropske unije) in Češko republiko, Republiko Estonijo, Republiko Ciper, Republiko Latvijo, Republiko Litvo, Republiko Madžarsko, Republiko Malto, Republiko Poljsko, Republiko Slovenijo in Slovaško republiko o pristopu Češke republike, Republike Estonije, Republike Ciper, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Madžarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije in Slovaške republike k Evropski uniji s Sklepno listino (MPPEU) (Uradni list RS - MP, št. 12/04, z dne 10. februarja 2004).

1.5 Odločbe Ustavnega sodišča RS, ki vplivajo na področje urejanja

/

1.6 Odločbe Sodišča Evropske unije, ki obravnavajo področje urejanja oziroma primerljivo ureditev

/

1.7 Razlogi, ki utemeljujejo potrebo po spremembi in/ali dopolnitvi obstoječega predpisa

Uskladitev z 9. členom Direktive 2000/60/ES - načelo povračila stroškov storitev za rabo vode. Ureditev odplačnosti obremenjevanja voda je tudi sicer osnovno izhodišče prava okolja. Splošno načelo plačila za obremenjevanje voda je urejeno v 10. členu Zakona o varstvu okolja. Uskladitev načina plačevanja za rabo vode ne glede na vrsto rabe.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilji varstva okolja so zlasti:

1. preprečitev in zmanjšanje obremenjevanja okolja,
2. ohranjanje in izboljševanje kakovosti okolja,
3. trajnostna raba naravnih virov,
4. zmanjšanje rabe energije in večja uporaba obnovljivih virov energije,
5. odpravljanje posledic obremenjevanja okolja, izboljšanje porušenega naravnega ravnovesja in ponovno vzpostavljanje njegovih regeneracijskih sposobnosti,
6. povečevanje snovne učinkovitosti proizvodnje in potrošnje ter
7. opuščanje in nadomeščanje uporabe nevarnih snovi.

2.2 Načela

Ključno načelo, ki ga zasleduje dopolnitev zakona, je načelo plačila za obremenjevanje, opredeljeno v prvem odstavku 10. člena, ki določa, da povzročitelj obremenitve krije vse stroške predpisanih ukrepov za preprečevanje in zmanjševanje onesnaževanja ter tveganja za okolje, rabo okolja ter odpravo posledic obremenjevanja okolja, vključno s stroški izvedbe preprečevalnih in sanacijskih ukrepov v primeru okoljske škode.

Druga načela opredeljena z ZVO-1 so:

- načelo trajnostnega razvoja
- načelo celovitosti
- načelo sodelovanja
- načelo preventive
- načelo previdnosti
- načelo odgovornosti povzročitelja
- načelo subsidiarnega ukrepanja
- načelo spodbujanja
- načelo javnosti
- načelo varstva pravic
- načelo dopustnosti posegov v okolje
- načelo ekološke funkcije lastnine.

2.3 Poglavitne rešitve

Z zakonom se spreminjata drugi in tretji odstavek 164. člena ZVO-1 tako, da je jasno zapisano, da veljavni določbi ne veljata za primere podelitev koncesij za rabo vode, ki so primarno urejena z Zakonom o vodah.

Pravna podlaga za podeljevanje vodnih pravic je določena z Zakonom o vodah (Uradni list RS, št. 67/02 s spremembami, v nadaljevanju ZV-1). Ustava RS v 70. členu določa, da se na javnem dobru lahko pridobi posebna pravica uporabe pod pogoji, ki jih določa zakon. Za naravno vodno in morsko dobro so ti pogoji določeni z ZV-1. Upoštevanje ciljev zakona je doseči dobro stanje vode in drugih, z vodami povezanih ekosistemov, zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje in uravnavanje vodnih količin in spodbujanje trajnostne rabe vode, ki omogoča različne vrste rabe vode ob upoštevanju dolgoročnega varstva razpoložljivih vodnih virov in njihove kakovosti (2. člen ZV-1). V želji po doseganju teh ciljev ZV-1 posebno pozornost namenja posebni rabi vode, torej rabi vode, ki presega meje splošne rabe in si je posledično za tovrstno rabo potrebno pridobiti vodno pravico. Postopek izdaje vodne pravice je eno izmed sredstev za doseganje ciljev zakona, saj se bodočemu imetniku vodne pravice v vodnem dovoljenju oz. koncesijski pogodbi določijo pogoji rabe vode in se mu v zvezi s tem določijo obveznosti, ki jih mora izpolnjevati.

Koncesijo na naravnih dobrinah kot splošno ureditev ureja tudi Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13 in 56/15). Med tem, ko je bila splošna ureditev koncesije za rabo naravnih dobrin mogoče smiselna, ker še ni bilo področne zakonodaje, ki bi urejala rabo oziroma izkoriščanje posameznih vrst

naravnih dobrin (vode, mineralne snovi, idr.), pa se ohranitev te splošne ureditve v zakonu zdi vprašljiva. Rabo oziroma izkoriščanje posameznih naravnih dobrin v lasti oziroma upravljanju države ureja področna zakonodaja, in sicer ZV-1 za rabo vode, Zakon o rudarstvu za izkoriščanje mineralnih surovin, Zakon o gozdovih za rabo gozdov, Zakon o varstvu divjadi in lovu za rabo divjadi, Zakon o sladkovodnem ribištvu in Zakon o morskem ribištvu za rabo sladkovodnih in morskih rib... Koncesijo kot posebno vrsto »dovoljenja« za rabo naravne dobrine pozna ZV-1. V drugih zakonih pa se raba dovoljuje večinoma z odločbo v upravnem postopku. Ker gre za splošno ureditev, velja načelo »lex specialis derogat legi generali«. ZV-1 v drugem odstavku 149. člena izrecno določa, da se za druga vprašanja koncesije, ki niso urejena s tem zakonom, uporabljajo določbe zakona, ki ureja koncesijo na naravnih dobrinah. Ureditev plačil za obremenjevanje voda je v ZV-1 urejena tudi na načelni ravni. Tako 4. točka 3. člena ZV-1 določa načelo povrnitve stroškov, povezanih z obremenjevanjem voda in predstavlja izpeljavo 9. člena Direktive 2000/60/ES - načelo povračila stroškov storitev za rabo vode. Ureditev odplačnosti obremenjevanja voda je tudi sicer osnovno izhodišče prava okolja. Splošno načelo plačila za obremenjevanje voda je urejeno v 10. členu Zakona o varstvu okolja. Pravna podlaga za zaračunavanje plačil za rabo vode je določena v 123. členu ZV-1. Pravna podlaga za zaračunavanje vodnih povračil je določena v 124. členu ZV-1, ki so izključno vir sklada za vode, ki je poseben proračunski sklad, ustanovljen prvenstveno z namenom izvajanja nalog upravljanja voda. Sredstva sklada za vode se na podlagi 162. člena ZV-1 lahko porabljajo za financiranje:

1. vodne infrastrukture, vključno z nakupom zemljišč, potrebnih za njeno gradnjo,
2. gradnje državne in lokalne infrastrukture, ki je potrebna zaradi gradnje vodne infrastrukture,
3. izvajanja posamičnih strokovnih nalog ministrstva, povezanih z izdelavo načrtov upravljanja voda, strokovnih nalog v zvezi s podeljevanjem vodnih pravic in izdajanjem vodnih soglasij, določanjem meje vodnih in priobalnih zemljišč ter strokovnih nalog, povezanih z določitvijo parcele vodnega zemljišča,
4. gradnje in posodobitve vodnih zadrževalnikov namenjenih za namakanje kmetijskih zemljišč, ki so državna vodna infrastruktura,
5. nakupa vodnih in priobalnih zemljišč in sofinanciranja nakupa priobalnih zemljišč s strani lokalnih skupnosti na podlagi 16. člena tega zakona,
6. strokovnih in razvojnih nalog za izvajanje tega zakona, ki jih opravljajo pravne osebe javnega prava, ki jih je ustanovila Republika Slovenija v ta namen,
7. medobčinskih ali regionalnih projektov gradnje objektov za črpanje, filtriranje in zajem vode ter prenosnih vodovodov za zagotovitev javne oskrbe s pitno vodo v skladu z operativnimi programi varstva okolja ter
8. drugih posameznih strokovnih in razvojnih nalog za izvajanje tega zakona.

Naloge iz ZV-1 so zaradi kompleksnosti vodne problematike in pomanjkanja regionalne ureditve v pretežni meri naloge države in ne lokalnih skupnosti. V 4. členu ZV-1 je opredeljeno razmerje med pristojnostjo za izvajanje nalog upravljanja voda med državo in lokalno skupnostjo tako, da je na splošni ravni upravljanje z vodami, vodnimi ter priobalnimi zemljišči v pristojnosti države, razen tistih nalog, za katere je posebej določeno, da je zanje pristojna lokalna skupnost. Takih nalog, v pristojnosti lokalnih skupnosti, pa je v ZV-1 izredno malo.

V praksi je bilo podeljenih več vodnih pravic, ki imajo vključene določbe glede izplačila dela koncesnin občinam. V koncesijskih aktih je delež koncesnin, ki se izplača občinam različno določen, pri termalnih vodah običajno 60:40 v korist občin, pa tudi 50:50 in do 70:30 v korist občin.

Do pretvorb koncesij v vodna dovoljenja na podlagi novele Zakona o vodah iz leta 2012 se izplačuje delež občinam tudi na podlagi podeljenih koncesijskih aktov za rabo vode za

- proizvodnjo električne energije v hidroelektrarnah do 10MW in
- gojenje morskih organizmov in gojenje sladkovodnih organizmov.

Pri tem pa se delež, ki pripada drugim občinam lahko izplača tudi vsem občinam z vplivnega območja koncesije.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona predstavlja pravno podlago za dodaten priliv v državni proračun, zato je potrebno zakon sprejeti sočasno s proračunom države. S predlagano dopolnitvijo zakona se vsi prihodki iz koncesnin za rabo vode stekajo v Sklad za vode, ki je dobil s sprejemom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah – ZV-1E (Uradni list RS, št. 56/15) spremenjene naloge, ki jim je treba posledično zagotoviti vire financiranja. Prav tako je treba zagotoviti sredstva za izplačevanje razlike plačil za obdobje od leta 2005 do 2013 na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah - ZV-1C (Uradni list RS, št.100/13) in za leti 2014 in 2015 na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah - ZV-1E. V letu 2016 se ocenjuje, da je treba za izplačevanje razlike plačil zagotoviti cca. 700.000 EUR, enako tudi v naslednjih letih.

Predlagani zakon se bo začel uporabljati s 1. januarjem 2016, tako da v letošnjem letu ne bo imel finančnih posledic za javna sredstva. Za leto 2016 se ocenjuje povečanje prihodkov v Sklad za vode (PP 558: Vodni sklad) v višini cca. 6 mio EUR. Višina priliva v Sklad za vode je enaka skupnemu znižanju priliva v proračune občin z območja podeljenih koncesij. Skupna višina javnih sredstev, ki se prejmejo iz naslova koncesij, tako ostajajo nespremenjena, hkrati pa predlagani ukrep ne predstavlja spremembo višine koncesijske dajateve za koncesionarja. Sredstva se tako skupno zberejo za namene izvajanje nalog v Zakonu o vodah, kar je tudi namen uskladitve z 9. členom Direktive 2000/60/ES.

Za leto 2017 in 2018 se ocenjuje povečanje prihodkov v Sklad za vode v višini cca. 5,5 mio EUR. Nižanje prihodkov v Sklad za vode v nadaljnjih obdobjih je posledica pretvorb koncesij v vodna dovoljenja za posamezne rabe vode na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah - ZV-1B (Uradni list RS, št. 57/12) in postopno prenehanje vodnih pravic zaradi izteka koncesijskega obdobja.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN SPREJET

Za izvajanje zakona dodatna finančna sredstva v proračunu niso potrebna.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Primerjalna ureditev v drugih pravnih sistemih

Nemčija

Uporaba voda, ki presega meje splošne rabe, je že v okviru tradicionalnega prava voda bila podvržena normativni intervenciji. Razloge za to je treba iskati v konfliktnosti interesov glede uporabe voda, še posebej v konfliktnosti med uporabo voda v javnem interesu (pitna voda) in drugimi (neposredno v maksimiranje materialnega bogastva usmerjenimi) oblikami uporabe voda.

V kontinentalnem pravu se je kot ključni instrument normativne intervencije v uporabnostno interakcijo z vodami razvil sistem dovoljevanja uporabe voda (permit system). V nemškem pravu voda je treba za uporabo voda pridobiti (za večje posege) soglasje (Bewilligung) ali (za manjše posege) dovoljenje (Erlaubnis) (par. 7 in 8 WHG). Kljub drugačni tradiciji gre v to smer tudi ameriško vodno pravo.

Sistem dovoljevanja pridobiva v novejšem pozitivnem pravu voda tudi ekološko funkcijo, čeprav je nastal zaradi usklajevanja interesov med izkoriščevalci (uporabniki) voda.

Italija

Institut koncesije je v Republiki Italiji dobro razvit tako v teoriji, kot praksi. Najpogostejša delitev koncesij je na koncesije javnih služb in koncesije rabe javnega dobra. Teorija in praksa poznata pojem »upravna koncesija«, ki po eni strani zajema celotno diskrecijsko delovanje države, po drugi strani pa pomeni le upravni akt, s katerim se konstituira pravica na javni stvari oziroma s katerim se prenese opravljanje javnih funkcij ali storitev.

Koncesija v Italiji pomeni enega izmed načinov izvajanja komunalnih javnih služb. Koncesijsko razmerje je določeno tedaj, ko so za to izpolnjeni tehnični ali gospodarski razlogi oziroma pomeni koncesija »socialno priložnost«.

Tudi v Italiji so koncesije konec dvajsetega stoletja postale način zasebnega financiranja javnih investicij.

S predsedniškim dekretom leta 1972 so bile državne administrativne funkcije na področju termalnih in mineralnih voda prenesene na regije. V prvem členu dekreta so navedene naloge, ki so se prenesle:

- dovoljenje za raziskavo in koncesija za uporabo izvirov mineralne vode
- dovoljenje za odprtje in obratovanje obratov, kjer se stekleniči
- dovoljenje za raziskavo in koncesija za uporabo izvirov termalne vode
- dovoljenje za odprtje in obratovanje kopališč
- nadzor nad rabo naravne mineralne vode in rabo termalne vode v kopališčih
- zbiranje statističnih podatkov ...

Mineralne in termalne vode so del nedeljivega oziroma neodtujljivega premoženja regije in se lahko za njih podeli koncesija tistemu, ki poda pobudo in izpolnjuje z zakonom določene tehnične in ekonomske pogoje za izkoriščanje nahajališča.

V okviru koncesijskega postopka, ne glede ali gre za mineralne ali termalne vode, morajo biti ovrednoteni vsi vplivi rabe vode na okolje. Potrditi je potrebno skladnost rabe z zaščito oziroma varstvom hidrogeološkega ekosistema.

Administrativni postopek:

- a) dovoljenje za raziskavo
- b) koncesija (regionalna) za izkoriščanje nahajališča, ki 'za seboj potegneta' dva paralelna postopka:
  - potrditev (prepoznanje) mineralnosti ali termalnosti vode
  - preveritev vpliva izkoriščanja izvirov in nahajališč na okolje .
- c) kontrola proizvodnje (pri mineralnih kot prehranbenega produkta) in upravljanje kopališč.

Francija

Koncesije imajo kot instrument, s katerim oblast daje nekemu pravico opravljati določena opravila, izvor v francoskem pravu. Temeljni tipi koncesij s tem v zvezi so koncesije za izvajanje javne službe, koncesije za javna dela, koncesije za ceste in koncesije za rudnike. Pojem javne službe v francoskem pravu zajema zelo širok spekter dejavnosti.

Kot koncedent v postopku podeljevanja koncesij v Franciji praviloma nastopa država, pokrajina, departma ali občina (skupnost občin). Po specialnem predpisu pa je koncedent lahko tudi druga oseba javnega prava (javno podjetje). Koncesionar je lahko oseba javnega, praviloma pa oseba zasebnega prava. Koncesija se praviloma podeli s koncesijskim aktom, redko pa s pravno normo (predpis). Tej podlagi pogosto sledi sklenitev koncesijske pogodbe (ureditev medsebojnih pravic in obveznosti). Za postopek podelitve koncesije velja načelna svoboda, obveznosti izvedbe javnega natečaja ni.

V zvezi s pravicami koncesionarja velja omeniti pravico do posebnih služnosti za javne potrebe ter pravico, zahtevati plačilo predpisanih tarif od uporabnikov koncesije ter pravico do nadomestila zaradi sprememb v izvajanju koncesijske pogodbe zaradi nepredvidljivih dogodkov.

Velika Britanija

Upravno pravo ni razvilo nobenega instituta, ki bi bil podoben upravni pogodbi. Vendar pa tudi to pravo pozna določne posebnosti pogodb, ki jih sklepa država in so primerljive z elementi upravnih pogodb v francoskem pravu. Pomembna v tem oziru je sodna praksa, po kateri pogodbe države ne morejo vezati ozrioma ovirati pri izvajanju njenih zakonitih nalog – pogodbe, ki so sklenjene v nasprotju s to prakso, so neveljavne.

Seveda se ni bilo mogoče izogniti vključitvi evropske zakonodaje v svoje pravo. Ena bistvenih značilnosti je neenotnost poimenovanjakoncesijskih razmerij. Posli so pogosto poimenovani po lastninskem modelu (BOT, BOOT, DBFO). Vsako javno financiranje infrastrukturnega projekta izpolni test, da tega projekta ni mogoče financirati iz zasebnega kapitala. Poslovnega tveganja praksa Združenega kraljestva sicer ne priznava kot elementa koncesije.

Za posege, ki imajo vpliv na vodni režim in za rabo vode, je potrebno pridobiti dovoljenje.

Za upravljanje vodnih virov je pristojna Okoljska agencija. V tem okviru:

- strokovno pregledajo vse nove predloge za odvzem ali zadrževanje vode pred odločitvijo o tem ali izdati dovoljenje ali ne,
- v posameznih primerih je potrebno izvesti predhodno testiranje, da se ugotovi ali ima nova raba vpliv na druge vire.

Dovoljenje je treba pridobiti tako za prestavitev vira površinske vode kot tudi za odvzeme iz površinske vode (na primer: reke, potoka ali kanala) ali iz podzemnega vodnega vira, če gre za odvzem več kot 20m³ na dan. Nadzor nad odvzemi z dovoljevanjem je potreben zaradi zagotavljanja varstva in preprečevanje škode na vodnih virih.

Neregulirani odvzemi vode lahko privedejo do pomanjkanja vode, povečajo onesnaženje površinskih voda zaradi zmanjšane mešanje vode, poškodbe na prostoživečih habitatih in tudi onemogočajo uporabo vode v rekreativne namene. Z dovoljevanjem se izvaja nadzor nad odvzemi vode z nadzorom količin odvzema z namenom zavarovanja tako oskrbe z vodo kot okolja.

Obstajajo trije tipi dovoljenj glede na namen za katerega se rabi vodo:

- »Full abstraction licence« – zajema večino vrst odvzemov več kot 20 m³ na dan;
- »Transfer licence« – za prestavitve vodotokov;
- »Temporary licence« – za odvzeme več kot 20 m³ na dan za obdobje manj kot 28 dni.

Postopek izdaje dovoljenja traja približno tri mesece od vložitve popolne vloge ali štiri mesece, če je potrebna objava vloge, za odločitev o tem, ali se dovoljenje lahko podeli ali ne. Za odločitev glede začasnih dovoljenj je potrebno običajno 28 dni. Če z odločitvijo Okoljske agencije vlagatelj ni zadovoljen, se lahko pritoži državnemu sekretarju, pristojnemu za okolje. Običajno je treba plačati takso za prijavo vloge, za morebitno dodatno svetovanje pa se zahteva dodatno plačilo.

Okoljska agencija izda dovoljenje. Za »Full abstraction licence« je običajno treba plačevati letno glede na dovoljeno količino rabe vode, pri čemer se upošteva tudi namen rabe vode, vir rabe

vode, sezona rabe vode in drugi pomembni faktorji. Za druga dva tipa dovoljenj se ne plačuje. Prav tako je treba dodatno plačati vsa svetovanja v postopku.

5.2 Prikaz ureditve v pravnem redu EU

Direktiva 2000/60/ES v 9. členu od držav članic zahteva, da sprejme ukrepe, ki med drugim vključujejo:

Povračilo stroškov storitev za rabo vode

1. Države članice upoštevajo načelo povračila stroškov storitev za rabo vode, skupaj z okoljskimi stroški in stroški virov, ob upoštevanju ekonomske analize, izvedene po Prilogi III, in zlasti skladno z načelom "plača povzročitelj obremenitve".

Države članice do leta 2010 zagotovijo:

- da cenovna politika za vodo porabnike ustrezno vzpodbuja, da gospodarno uporabljajo vodne vire in tako prispevajo k okoljskim ciljem te direktive;
- ustrezen prispevek različnih rab vode, razdeljenih vsaj na industrijo, gospodinjstva in kmetijstvo, k povračilu stroškov storitev za rabo vode, ki temelji na ekonomski analizi, izvedeni skladno s Prilogo III, in upošteva načelo "plača povzročitelj obremenitve".

Države članice pri tem lahko upoštevajo družbene, okoljske in gospodarske učinke povračil ter geografske in podnebne razmere prizadete regije ali regij.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlagani zakon vključuje dopolnitev veljavne zakonodaje, s katerimi so bile podeljene vodne pravice za rabo vode s koncesijami.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov: /

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlagani zakon vključuje dopolnitve, ki imajo posledice na okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

Zakon nima posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju: /

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za: /

6.6 Presoja posledic za druga področja: /

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Predlog dopolnitve zakona ni bil objavljen na spletu, saj gre za predpis, ki bo v Državni zbor RS posredovan po nujnem postopku, skupaj s predlogom proračuna za leti 2016 in 2017.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- Irena Majcen, ministrica
- mag. Tanja Bogataj, državna sekretarka
- Lidija Stebernak, državna sekretarka
- Leon Behin, generalni direktor Direktorata za vode in investicije
- Mateja Tavčar, sekretarka, Direktorat za vode in investicije

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O DOPOLNITVI ZAKONA O VARSTVU OKOLJA

1. člen

V Zakonu o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13 in 56/15) se v drugem odstavku 164. člena za besedilom »naravni dobrini« dodata vejica in besedilo »razen v primeru koncesije za rabo vode,«.

KONČNE DOLOČBE

2. člen

(prenehanje veljavnosti)

1. januarja 2016 prenehajo veljati:

- tretji do šesti odstavek 10. člena Uredbe o koncesiji za rabo reke Drave za proizvodnjo električne energije (Uradni list RS, št. 26/03, 101/03, 88/04, 118/05, 124/06 in 1/08);
- tretji do šesti odstavek 11. člena Uredbe o koncesiji za gospodarsko izkoriščanje vode Soče, Idrijce in Bače za proizvodnjo električne energije (Uradni list RS, št. 63/96, 41/04 – ZVO-1, 88/04 in 83/06);
- tretji do peti odstavek 10. člena Uredbe o koncesiji za rabo reke Save za proizvodnjo električne energije v hidroelektrarnah HE Moste, HE Mavčiče in HE Medvode (Uradni list RS, št. 13/03 in 88/04);
- 9. člen Uredbe o koncesiji za odvzem naplavin iz reke Save in Završnice iz zadrževalnikov proda na vplivnem območju HE Moste, HE Završnica in HE Mavčiče (Uradni list RS, št. 83/04 in 102/10);
- 13. člen Uredbe o koncesijah za odvzem naplavin iz prodnih zadrževalnikov na reki Savi Dolinki in reki Završnici (Uradni list RS, št. 83/04);
- 9. člen Uredbe o koncesiji za odvzem naplavin iz reke Save na območju Občine Litija na odzemnih mestih, za katere je bilo pridobljeno pravnomočno uporabno dovoljenje (Uradni list RS, št. 74/04 in 102/10);
- četrti in peti odstavek 11. člena Uredbe o koncesiji za odvzem naplavin v strugi reke Save Dolinke na območju občine Kranjska Gora (Uradni list RS, št. 67/03 in 41/04 – ZVO-1);
- četrti in peti odstavek 12. člena Uredbe o koncesiji za odvzem naplavin iz lovilnih jam na reki Soči, Tolminki in Bači (Uradni list RS, št. 67/03, 41/04 – ZVO-1 in 102/10);
- četrti do šesti odstavek 9. člena Uredbe o koncesijah za gospodarsko izkoriščanje naplavin iz struge reke Soče (Uradni list RS, št. 99/01, 41/04-ZVO-1 in 102/10);
- 6. člen Uredbe o koncesiji za rabo podzemne vode iz vrtine JAN-1/04 za dejavnost kopališč in naravnih zdravilišč (Uradni list RS, št. 104/08);
- 6. člen Uredbe o koncesiji za rabo podzemne vode iz vrtin P-1/73, P-2/88 in P-3/05 za dejavnost kopališč in naravnih zdravilišč (Uradni list RS, št. 119/07);
- 6. člen Uredbe o koncesiji za rabo podzemne vode iz vrtin K-1/67, K-2/70, V-1/72, V-3/75 in V-4/84 za dejavnost kopališč in naravnih zdravilišč (Uradni list RS, št. 119/07);

- 6. člen Uredbe o koncesiji za rabo podzemne vode iz vrtin B-2/59, VB-4/74 in VB-5/75 za dejavnost kopališč in naravnih zdravilišč (Uradni list RS, št. 39/07 in 122/07);
- 6. člen Uredbe o koncesiji za odvzem termalne vode iz vodnega vira Ce-2/95 za potrebe kopališč in ogrevanje prostorov, namenjenih turistični dejavnosti (Uradni list RS, št. 125/04);
- 6. člen Uredbe o koncesiji za rabo vode iz vrtine KOV-1 za stekleničenje in proizvodnjo pijač (Uradni list RS, št. 89/08);
- 6. člen Uredbe o koncesiji za rabo podzemne vode iz izvira Golobovec nad Podbrdom za stekleničenje in proizvodnjo pijač (Uradni list RS, št. 119/07);
- 6. člen Uredbe o koncesiji za rabo podzemne vode iz vrtine RgS-2/88 za stekleničenje in proizvodnjo pijač (Uradni list RS, št. 119/07);
- 6. člen Uredbe o koncesiji za odvzem podzemne vode iz vodnega vira Alpinum 1/04 za stekleničenje in proizvodnjo pijač (Uradni list RS, št. 93/05);
- 6. člen Uredbe o koncesiji za odvzem podzemne vode iz vodnih virov G-9/78, G-10/95, V-3/66-70 in K-2a/86 za proizvodnjo pijač (Uradni list RS, št. 68/05);
- 6. člen Uredbe o koncesiji za odvzem podzemne vode iz vodnega vira Zverovje Z-2/03 za proizvodnjo pijač (Uradni list RS, št. 66/05);
- 6. člen Uredbe o koncesiji za odvzem podzemne vode iz vodnega vira Maks-2/04 za proizvodnjo pijač (Uradni list RS, št. 66/05 in 122/07);
- 6. člen Uredbe o koncesiji za odvzem podzemne vode iz vodnega vira Č-1 nad Črnicem za proizvodnjo pijač (Uradni list RS, št. 47/05);
- 6. člen Uredbe o koncesiji za odvzem podzemne vode iz vodnih virov P1/91 in P2/92 v Radomljah za proizvodnjo pijač (Uradni list RS, št. 47/05 in 122/07);
- 6. člen Uredbe o koncesiji za odvzem podzemne vode iz vodnega vira Romih 2/90 za proizvodnjo pijač (Uradni list RS, št. 47/05);
- 6. člen Uredbe o koncesiji za odvzem podzemne vode iz vodnega vira ŽV-1/02 za proizvodnjo pijač (Uradni list RS, št. 47/05);
- 6. člen Uredbe o koncesiji za odvzem podzemne vode iz vodnih virov ZB 1, ZB 2, ZB 3, ZB 4, ZB 5, ZB 6 in ZB 7 Lurd za proizvodnjo pijač (Uradni list RS, št. 46/05);
- 6. člen Uredbe o koncesiji za odvzem podzemne vode iz vodnega vira VČM-1/100 za proizvodnjo pijač (Uradni list RS, št. 46/05);
- 6. člen Uredbe o koncesiji za odvzem podzemne vode iz vodnih virov Pivovarna Union V-3, V-4, V-6 in V-8 za stekleničenje in proizvodnjo pijač (Uradni list RS, št. 36/05);
- 6. člen Uredbi o koncesiji za odvzem podzemne vode iz vodnega vira DANA – D-1/02 za stekleničenje in proizvodnjo pijač (Uradni list RS, št. 36/05 in 122/07);
- 10. člen Uredbe o koncesiji za gospodarsko izkoriščanje izvirske pitne vode iz izvira ob potoku Nemiljščica (Uradni list RS, št. 62/94, 71/94 – popr. in 41/04 – ZVO-1);
- 10. člen Uredbe o koncesiji za gospodarsko izkoriščanje izvirske pitne vode iz izvira Prošček v Knežkih Ravnah (Uradni list RS, št. 62/94, 71/94 – popr. in 41/04-ZVO-1);
- 11. člen Uredbe o koncesijah za odvzem naplavin iz prodnih zadrževalnikov na reki Savi Dolinki in reki Završnici (Uradni list RS, št. 83/04).

3. člen (začetek uporabe)

Določba spremenjenega drugega odstavka 164. člena zakona se za koncesije za rabo vode, podeljene do uveljavitve tega zakona, začne uporabljati 1. januarja 2016.

4. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

S 1. členom se spreminja drugi odstavek veljavnega 164. člena ZVO-1 tako, da je jasno navedeno, da določba ne velja v primeru koncesij za rabo vode, za katere se neposredno uporablja Zakon o vodah.

K 2. členu

Črtanje določb posamičnih uredb, s katerimi so bili določeni deleži plačil koncesnin občinam.

K 3. členu

3. člen določa, da se za že podeljene vodne pravice, ki se pridobijo s koncesijo, na podlagi Zakona o vodah, spremenjeni določbi drugega odstavka 164. člena ZVO-1, začne uporabljati za plačila koncesnine s 1. januarjem 2016. Zamik uporabe je potreben zaradi že izvedenih plačil koncesijskih dajatev v letu 2015.

K 4. členu

Uveljavitev zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

164. člen

(predmet in plačilo koncesije)

- (1) Država ali občina (v nadaljevanju: koncedent) lahko proti plačilu podeli koncesijo za upravljanje, rabo ali izkoriščanje naravne dobrine, ki je v njeni lasti ali ima na njej zakonito pravico upravljanja ali gospodarjenja, pravni ali fizični osebi (v nadaljevanju: koncesionar), če je ta usposobljena za njeno izvajanje.
- (2) Če koncesijo na naravni dobrini podeli država, pripada del plačila za koncesijo tudi občini, na katere območju se koncesija izvaja oziroma nanjo vpliva, in sicer v deležu, ki je na podlagi ugotovljene razvitosti infrastrukture in obremenjenosti okolja ob sodelovanju te občine določen v koncesijskem aktu. Merila za določanje razvitosti infrastrukture in obremenjenosti okolja predpiše vlada.
- (3) V koncesijskem aktu iz prejšnjega odstavka se določi, da je občina upravičena tudi do dela plačila koncesije, ki pripada državi, če sredstva vloži v gradnjo infrastrukture lokalnega pomena za izvajanje gospodarskih javnih služb varstva okolja iz 149. člena tega zakona. V koncesijskem aktu se določi tudi način zagotavljanja učinkovitosti, namenskosti in zakonitosti porabe teh sredstev.
- (4) Občina je upravičena do sredstev iz prejšnjega odstavka, če ima veljaven načrt razvojnih programov po predpisih o javnih financah usklajen z operativnim programom iz 36. člena tega zakona in zagotavlja izvajanje obvezne gospodarske javne službe iz 149. člena tega zakona.
- (5) Občini nakazana sredstva iz tretjega odstavka tega člena se morajo v proračunu občine izkazovati kot namenski prejemki in porabljati kot namenski izdatki v skladu s predpisi o javnih financah.
- (6) Vlada lahko določi, da se del plačila za koncesijo, ki pripada občini skladno z določbami prejšnjih odstavkov, ne upošteva pri izračunu njenih lastnih prihodkov po predpisih o financiranju občin, če ima občina zaradi izvajanja koncesije stroške zaradi omejene rabe prostora, vzdrževanja in gradnje lokalne infrastrukture ali potrebe po razvojni pomoči.
- (7) Koncesija na naravni dobrini se lahko podeli, če so izpolnjeni vsi okoljevarstveni pogoji, ki so za poseg v okolje določeni s tem zakonom ali zakoni, ki urejajo varstvo in rabo naravnih dobrin. Koncesija se lahko podeli samo na podlagi javnega razpisa, če zakon ne določa drugače.
- (8) Pri pridobitvi koncesije na podlagi javnega razpisa se lahko uveljavlja prednostna pravica. Prednostno pravico pridobitve koncesije ima lastnik zemljišča, na katerem je naravna dobrina, če izpolnjuje pogoje iz prvega odstavka tega člena.
- (9) Vlada predpiše primere in pogoje, pod katerimi se lahko koncesija na naravni dobrini podeli brezplačno.
- (10) Vlada v predpisu iz prejšnjega odstavka predpiše tudi, kaj se šteje za omejeno rabo prostora in razvojno pomoč, način izkazovanja stroškov in merila za določitev dela plačila za koncesijo iz šestega odstavka tega člena.